

Jak wygląda proces rekrutacji do Szkoły Doktorskiej?

Zgodnie z art. 200 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 742 ze zm.), do szkoły doktorskiej może być przyjęta osoba, która posiada tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera albo równorzędnym. Przepisy ustawy dopuszczają również uczestnictwo w procesie rekrutacyjnym do szkoły doktorskiej osoby nieposiadającej żadnego z tych tytułów, będącej absolwentem studiów pierwszego stopnia lub studentem, który ukończył trzeci rok jednolitych studiów magisterskich, jeżeli osoba ta wyróżnia się najwyższą jakością osiągnięć naukowych.

Najwyższa jakość osiągnięć naukowych definiowana jest bardzo różnie, w zależności od specyfiki dyscyplin naukowych, w których prowadzone jest kształcenie w danej szkole doktorskiej. Dla przykładu można wskazać, że w Regulaminie Szkoły Doktorskiej Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach przez najwyższą jakość osiągnięć naukowych rozumie się dorobek publikacyjny, na który składają się publikacje o łącznej wartości powyżej 250 punktów MNiSW, w których kandydat jest pierwszym autorem w minimum jednej publikacji lub posiadanie poświadczonych umową udziału w projekcie naukowym o zasięgu krajowym lub międzynarodowym. Należy jednakże podkreślić, że interpretacje tego pojęcia są przeważnie mniej precyzyjne. Różny jest też stopień zainteresowania studentów danej jednostki rozpoczęciem kształcenia w szkole doktorskiej jeszcze w trakcie trwania studiów magisterskich – na podstawie swojego dotychczasowego doświadczenia mogą stwierdzić, że w dyscyplinie nauk medycznych odsetek studentów kandydujących do szkół doktorskich jest relatywnie duży. Przypuszczam, że wpływ na to może mieć czas trwania jednolitych studiów na kierunku lekarskim, który wynosi 6 lat.

Jak wynika z art. 200 ust. 2 PSWiN, rekrutacja do szkoły doktorskiej odbywa się w drodze konkursu na zasadach określonych przez senat albo radę naukową. Rekrutacja najczęściej przebiega dwuetapowo – w pierwszym etapie ocenie podlegają złożone przez kandydatów dokumenty wymagane przez daną szkołę doktorską, drugim etapem jest rozmowa kwalifikacyjna. W zależności od specyfiki podmiotu prowadzącego rekrutację do szkoły doktorskiej, punktowane mogą być różne osiągnięcia naukowe.

W większości dokumentów określających zasady rekrutacji, największą ilość punktów otrzymuje się za autorstwo lub współautorstwo publikacji naukowych o wysokiej punktacji ujętych w wykazie czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych MNiSW oraz na tzw. liście filadelfijskiej.

Z dokonanej przeze mnie analizy przepisów wybranych regulaminów szkół doktorskich wynika, że przeważnie dodatkowo punktowane jest bycie pierwszym autorem publikacji. Pod uwagę mogą być brane również wystąpienia na krajowych i zagranicznych kongresach naukowych, otrzymane nagrody i wyróżnienia, działalność w kołach i towarzystwach naukowych.

Drugim etapem rekrutacji jest w większości uczelni i instytutów rozmowa z kandydatem, która dotyczy dotychczasowej aktywności naukowej i planowanych badań, które przyszły doktorant planuje przeprowadzić w trakcie kształcenia w szkole doktorskiej. Na tym etapie występuje dość duża różnorodność, jeśli chodzi o ocenę predyspozycji do realizowania badań jak i samego sposobu, w jaki wybierany jest proponowany temat badań i przyszłej rozprawy doktorskiej. W części jednostek to kandydat sam wybiera tematykę i tworzy projekt planowanych prac. W innych jednostkach kandydaci wybierają spośród tematów zaproponowanych przez potencjalnych promotorów - pracowników danej uczelni lub instytutu.

Istotne jest to, aby na wczesnym etapie przygotowywania się do uczestnictwa w procesie rekrutacyjnym zapoznać się z wyżej wskazanymi zasadami i zorientować, czy w danej uczelni lub instytucji realizacja naszych naukowych planów będzie w ogóle możliwa. Regulaminy rekrutacji pojawiają się na stronach jednostek około pół roku przed rozpoczęciem roku akademickiego, w którym doktoranci mają rozpocząć kształcenie (zasady muszą być udostępnione nie później niż 5 miesięcy przed rozpoczęciem rekrutacji, zgodnie z art. 200 ust. 3 PSWiN). Warto rozważyć wybrać temat swoich przyszłych badań naukowych, biorąc pod uwagę nasze zasoby osobiste, możliwości instytucjonalne, ale przede wszystkim zainteresowania i pasję. W końcu właśnie wybranym obszarem badań zajmujemy się aż przez cztery lata dalszej pracy naukowej.

AUTOR:

dr Joanna Smolarczyk

Data publikacji artykułu:
25.01.2024